

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium

Teie: 29.12.2022 nr 18-3/2022/7921-1

Meie: 19.01.2023

Perioodi 2021–2027 innovatsiooni- ja arendusosaku toetuse andmise tingimused ja kord

On positiivne, et meetme tingimustes on kaotatud varasemad piirangud taotleja tegevusvaldkonnale (EMTAK) ning selle asemel oodatakse projektidelt panustamist nutika spetsialiseerumise valdkondadele.

Siiski oleme seisukohal, et meetme eesmärkide saavutamiseks tuleb **piiravaid tingimusi nii taotlejale, teenuspakkujale kui ka kaasatavale arendustöötajale veelgi vähendada**. Samuti soovitame veelgi **tõsta innovatsiooniosaku maksimaalset taotluse mahtu ja pikendada maksimaalset projektiperioodi**, et osak muutuks atraktiivseks ka meretööstusele, kus katseteenuste lepingute mahud algavad 15 tuh eurost ning võivad sõltuda ilmastikuoludest (neli aastaaga, jää, tormid, veetasemed jmt).

Meetme eesmärk on ettevõtete TAI-mahukuse ja teadmussiirde võimekuse suurendamine uuenduslike ja kõrgema lisandväärtusega toodete, teenuste ja tehnoloogiate väljatöötamise kaudu. Arvestades Eesti mastaapi, tippeksperitide arvu ja hõivatust ning meretööstuse kõrget rahuvsvahelistumise astet, toome välja peamised meetme eelnõus sisalduvad piirangud, mis meie arvates pigem takistavad teadmussiiret ning potentsiaalivate tehnoloogiate ja leiutiste valideerimist, tootestamist ja kapitaliseerimist:

- (i) Arendustöötaja ja arendustöötaja ametikoha uudsuse nõue:
Uudsuse nõue on mõistlik kehtestada ainult töö sisule ja eesmärgile, mitte värvatavale isikule. Näiteks, kui ettevõttes töötab tippinsener, kes on uue toote arendamisega tegelenud vaid 10-20% tööajast ning kelle põhitööks on olemasolevate tellimuste täitmine, ei ole mõttekas värvata uue toote arendamiseks arendusosaku raames täiesti uut töötajat, vaid muuta olemasoleva töötaja ametikoha eesmärki ja tööülesandeid nii, et see keskenduks arendustegevusele. Uue töötaja värbamine suurendab teadusarendusprojektiga kaasnevaid riske veelgi ning võib mõnel juhul osutada ületamatuks takistuseks.

- (ii) Arendustöötaja töö asukoha nõue:
Nõue, et arendustöötaja töö asukoht peab olema Eestis, ei taga värvatava arendustöötaja poolt nõutava töötasu vastavust Eesti tavapärasele töötasule. Töö asukohast tulenevad vaid töölähetuste kompenseerimise võimalused. Meetme eesmärkide saavutamiseks ei ole oluline, et kogu arendustöö teostataks siseriiklikult, vaid see, et loodav intellektuaalomand jääks Eestisse. Sageli on selle omandi loomiseks hädavajalik kaasata väliseksperte – Eestis ei pruugi vastavat teadmust leiduda. Seega on töö asukoha ja töötasu Eesti normidele vastavuse nõue olemuslikult ebavajalik ja takistab (rahvusvahelise) teadmuse kapitaliseerimist.
- (iii) Taotleja ja teenuspakkuja vahelist otsest seost välistav täiendav tingimus:
Taotlejale seatud täiendav välistav tingimus, mille kohaselt taotleja juures töölepingu või võlaõigusliku lepingu alusel töötav isik ega juhtorgani liige ei tohi olla töötanud projekti kestuse ajal ega ühe aasta jooksul enne projekti algust hangitava teenuse osutaja juures, on ülepingutatud ja teadmussiiret takistav. See toob kaasa olukorra, kus taotleja ei saa olla ettevõtte, mille mõni töötaja või juhtorgani liige on näiteks osalenud erialase õppetöö läbiviimises või doktoriõppe teatud vormides. Samuti välistab see taotlejate hulgast pea kõik ülikooli *spin-off* ettevõtted, kelle jaoks inno- ja arendusosak on sageli parim võimalus oma ideed või lahendust valideerida ilma ülikooliga huvide konflikti sattumata. Asjaolu, et piirang kehtib ülikoolide struktuuriüksuste lõikes, muudab piirangu ka sisutühjaks, sest ülikoolide siseseid allhankeid ei ole rakendusüksusel kuigi hästi võimalik kontrollida ning teadusteenuste osutamine eeldabki mõnikord mitme erineva struktuuriüksuse kaasamist.

Lugupidamisega,

/allkirjastatud digitaalselt/

Peeter Säask
juhatuse liige
Eesti Meretööstuse Liit

Koostaja: Anni Hartikainen
arendusnõunik
e-post: anni.hartikainen@marineindustry.ee